

Валова О.О., магістрант, Вергун А.М., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Забезпечення фінансової безпеки має реалізовуватися на основі розробки відповідних наукової теорії, концепції, стратегії і тактики, проведення адекватної фінансової політики, визначення об'єктів, наявності необхідних інститутів забезпечення безпеки (суб'єктів), визначення та конкретизації інтересів, систематизації загроз, застосування засобів, способів і методів забезпечення безпеки [4].

Стратегія фінансової безпеки має бути орієнтована на розробку і послідовне здійснення заходів щодо закріплення і розвитку позитивних процесів і подолання негативних тенденцій у сфері фінансових відносин. При цьому мають бути визначені найближчі цілі цієї стратегії та механізми їх реалізації. Державна стратегія фінансової безпеки і комплексна державна фінансова політика перебувають у тісному взаємозв'язку і взаємодії.

Механізм забезпечення фінансової безпеки включає такі елементи:

- об'єктивний і всебічний моніторинг економіки і фінансової сфери з метою виявлення і прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз інтересам об'єктів фінансової безпеки;
- розрахунок порогових граничнодопустимих значень фінансових та соціально-економічних показників (індикаторів), перевищення яких може провокувати фінансову нестабільність і фінансову кризу;
- діяльність держави щодо виявлення і попередження внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці [1].

Фінансова безпека держави – основна умова її здатності здійснювати самостійну фінансово-економічну політику відповідно до власних національних інтересів. Забезпечення фінансової безпеки – це діяльність

держави і всього суспільства, спрямована на реалізацію загальної національної ідеї, на захист національних цінностей та національних інтересів через підтримку фінансової стабільності внаслідок збалансованості фінансів, достатньої ліквідності та наявності необхідних фінансових ресурсів [2].

Об'єктами фінансової безпеки є фінансові інтереси держави, регіону, підприємства, домогосподарства, особи, тобто життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності, визначальні потреби суспільства, держави, регіону, домогосподарства, особи. Національні фінансові інтереси – сукупність об'єктивних потреб окремої держави, задоволення яких забезпечує ефективне функціонування та сталий розвиток. До фінансових інтересів держави можна віднести: забезпечення виконання прийнятого бюджету на поточний рік; забезпечення монетарної та валютно-курсової стабільності; зміцнення банківської системи; зміцнення національного інвестиційного потенціалу; підвищення інноваційної активності вітчизняних підприємств; детінізацію економіки; мінімізацію впливу світових фінансових криз.

Основними фінансовими інтересами підприємства є: зростання ринкової вартості підприємства; максимізація прибутку; забезпечення підприємства основними та оборотними засобами; забезпечення підприємства інвестиціями; оптимізація відрахувань підприємства до бюджету. Фінансовими інтересами домогосподарства та особи виступають: зростання реальних доходів населення; підвищення купівельної спроможності доходів; підвищення життєвого рівня населення.

Забезпечення фінансової безпеки підприємства повинне ґрунтуватися на комплексному аналізі взаємодії всієї системи загроз із урахуванням їхніх структурних взаємозв'язків при розробленні захисних заходів. За результатами дослідження можна сформулювати такі завдання для підсистеми фінансової безпеки підприємства:

- 1) прогнозування тенденцій, які ведуть до порушення нормального функціонування системи та її розвитку;

- 2) встановлення причин і умов, котрі призводять до збитків та загрожують системній реалізації фінансових інтересів підприємства, порушують нормальний режим відтворення;
- 3) упровадження діагностики й моніторингу рівня фінансової безпеки;
- 4) проведення комплексного аналізу загроз, оцінки їх пролонгованого впливу та розроблення низки заходів, що сприятиме успішному функціонуванню підприємства в нестабільних умовах зовнішнього й внутрішнього середовищ;
- 5) пріоритетна підтримка фінансової стійкості та платоспроможності в довгостроковому періоді;
- 6) попереднє розроблення системи заходів із оперативного виведення підприємства з кризового стану та нейтралізації його наслідків;
- 7) забезпечення адекватності витрат на виконання рішень у процесі гарантування фінансової безпеки можливим втратам від реалізації зовнішніх і внутрішніх загроз;
- 8) здійснення контролю та оцінки ефективності підсистеми фінансової безпеки [3].

Література

1. Ареф'єва О. В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009.
2. Горячева К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К. С. Горячева // Економіст. – 2003
3. Ильяшенко С.Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С.Н. Ильяшенко // Актуальні проблеми економіки. — 2003 — № 3 (21). — С. 12-19.
4. Планування економічної безпеки підприємств: монографія / Європейський університет / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко . – К.: Видавництво Європейського університету, 2004. – 172 с.